

SLOVENSKI NAROD.

Izbaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemana za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gid., za pol leta 8 gid., za četrt leta 4 gid. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gid., za četrt leta 3 gid. 30 kr., za en mesec 1 gid. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja snižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gid. 50 kr., po pošti prejemana za četrt leta 3 gid. — Za oznanila se plačuje od četristopne petit-vrate 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopis naj se isvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. Opravištvu, na katero naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Telegrami.

Peterburg 2. sept. (Oficijalno.) Iz Gornjega Studena se 1. sept. poroča: Turki iz Ruščuka so 31. avgusta prve straže Rusov iz Kadikiöija izrinili, ali so bili potem, ko so Rusi pomoč dobili, zopet zapodeni.

Okolo Pelišata pri Plevni divjá trdovraten boj z omahujočim vspehom. Ko so bili vsi turški napadi odbiti, prijeli so Rusi ofenzivo in so končno vrgli Turke, katerih je bilo 25.000 nazaj.

Na cesti v Osman-Bazar, v balkanskej soteski in pri Lovči je vse mirno.

Carigrad 2. sept. Četrtek je vojska iz Ruščuka naredila rekognosciranje, pri katerem so bili Rusi v Kadikiöi tepeni. Turki so naredili daljna rekognosciranja okolo Kersove. V Šibki nij nič novega.

Peterburg 1. septembra. Iz Gornjega Studena se 31. avgusta poroča: General Leonov telegrafira, da je bilo več turških napadov junaško odbitih. Po drugej depeši je bil denašnji boj avantgard prav trdovraten. Genral Leonov se je pri Karahasankiöi proti 12.000 Turkom z malo močjo držal 12. ur. Vas je bila šestkrat dobljena in zopet izgubljena. Nazadnje se je Leonov umaknil le korak za korakom in je prišel ob 8. zvečer v glavnej poziciji, kamor je vseh 400 ranjencev s bojem prinesel. (Turški telegrami so pa lagali o 4000 mrtvih Rusih. Ur.)

Bukarešt 31. avgusta. Zdaj vozi na rumunskej železnici vsak dan 400 voz, ki nove ruske vojake in njih potrebščine dovažajo.

Pariz 1. septembra. Iz Aten se poroča, da se velike vojne priprave delajo in orožje

pošilja Grkom v turških provincijah. Bogati grški trgovci iz zunaj Grecije pošiljajo za to denarja.

Vojska.

Nemški in nemškutarski listi če dalje nesramneje pišejo svoja vojna pregledovanja. Vsak mali boj rekognoscirajočih ali sovražnika opazujočih ruskih prvih straž poveličujejo v velike bitke, pri katerih se domišljajo, da so bili Rusi „tepeni“. Kdor veruje „N. freie Presse“ ali dunajskemu „Tagblattu“ in dr. — mislil bi, da Rusije in Slovanstva uže več nij, da je vse podrobjeno, vse za vekov veke uničeno. Žele si pač to naše uničenje takovi nemški „liberalci“, ali še delajo račun brez krčmarja, še nij vseh dnij večer.

Pač pa je res vsakako obžalovati v očigled vsega tega in vse te moralne škode, katero trpi Rusija in Slovanstvo za zdaj kolikor toliko, — da Rusi nijso večje vojske na Dunav postavili precej od kraja. Kje bi uže zdaj bili! Tako pak se more iz Galaca „Pol. Corr.“ pisati, da so v zadnjih bojih Rusi skoro večjidel v manjšini vojevali. Tega jim pač nij bilo treba pri velikej razširjenosti svoje zemlje in mnogoštevilnosti svojega prebivalstva. Verujemo sicer, da bodo to napako popravili, ali časa ter imena je veliko izgubljenega.

Strategi nam zdaj pripovedujejo, da imamo vsak čas pričakovati pri Plevni ostre in odločevalne bitve. Uže so se tu začeli prvi boji z večjimi močmi. Osman-paša je 75.000 mož močan, ker je od Sulejmana baje prejel 19.000 mož pomoči. Pa tudi Rusi so menda tu glavno moč zbrali in hoté zlasti z artilerijo hudo v boj poseči, kateri bode, kakor dopis-

nik v „Times“ naznanja, silno trdovraten in krvav.

Iz Gabrove pri Balkanu se telegrafira ruskemu „Novemu Vremenu“ 28. avg. da Turkom pred Šipko komandira 15 evropskih oficirjev. Tudi iz Carigrada poročajo, da v turškej vojski vojuje jako mnogo Angležev, Magjarov, Poljakov, Nemcev.

Rumunska vojska, katerej stoji nekaj ruske na strani, stoji uže Osman-paši za hrbtom in ob boku, da mu zvezo z Vidinom pretrguje in vzmikanje zapira. Da bi le knez Karel imel tudi srečo svoje hohenzollerske rodbine.

Iz Carigrada piše „Pol. Corr.“ nek Grk: V nekem grškem kloštru v vasi Neologo v Tesaliji so konfiscirali več sto pušk in 54 za-bojev municije. Grška vlada bode, kakor za časa vstaje na Kreti, tajila vsako pomoč in podpiranje vstaje, ob enem pa bode zapirala oči, ako prostovoljci, ki so na Grškem organizirani in stoje na meji, mejo prekoračijo. Grška bode bolj ali menj javno vodila in podpirala vstajo v Tesaliji in Epiru do ugodnega trenutka, potem pa bode masko snela in sama popolnem oborožena stopila v boj. Grki v Carigradu so zaradi vestij v Tesaliji jako slabe volje, češ, da se je vstaja prekmalu začela. Njih položje, pravijo, bode jako osodepolno, ako bode vstaja dalje trajala.

O Poljaki.

V začetku poljske adrese gališkega zbora, katera je sicer pod mizo pala, se izjavlja največja zahvalnost Avstriji za to, ker uživa izmej vseh poljskih dežel samo Galicija neugnjetovano svoje pravice. Poglejmo pa te poljske svobodščine v Galiciji in razjasnilo se nam bo, zakaj so Poljaki Avstriji tako „udani“, Ru-

Listek.

O nervoznosti.

(Spisal dr. Edvard Šavnik.)
(Konec.)

Koliko pa se greši v izreji glede telesnega razvitja! Ne oziraje se na druge brezumnosti, omenim le slabe navade, da se otroci v mestih zapirajo po zaduhlih in prekurjenih izbah, zavijajo v nepotrebna oblačila, tako, da tak ubošček iz mnogovrstnih jopic, suknjic, kožuščkov in prtov komaj vidi dan in svet, celi čutniški stroj se deci mehkuži in — doraslega trpinči nervoznost.

Dober in stvaren poduk v zanimivej obliki zatira tudi slabi vpliv dolgočasnosti na človeški duh. Dolgčas je dušna bolezen, „die Langweile ist eine Krankheit der Seele,“ — pravi filozof Helvetius. Človek, kateremu ne dovoli niti telesno, niti duševno delo, skrbi

vedno za neprecenljivi svoj život, in ne pomisli, da ga ravno s prenapeto svojo skrbljivosti mehkuži in podkopa, — in zdravje svoje razdira; on postane ali nervozen, ali pa najpopolnejša stvar mej živalstvom, ker manjka mu plemenitosti, blagodušnosti in vseh družih lastnostij, katere bi ga povzdigovale nad živalijo.

Čuli ste gotovo uže kedaj govoriti o religioznej blaznosti, o tem nemilem in žalostnem učinku vpliva verskega fanatizma in svetohlinstva na duševno življenje človeško, na njegove čutnice. Da nam bo ta vpliv na razvitek nervoznosti razviden, moramo stvar nekaj natančneje pogledati, analizirati in posamezne dele v primeri z duševnimi močmi in strastmi človeškimi opazovati.

Verstvo razdeljuje se v vero v ožjem pomenu in moralo. Ako morala ugaja človeškej naturi, potem mu brzda strasti in zabranjuje slabe nasledke njihove, ako se za to ne godi,

ako je morala protinaravna, pač uniči en del poželenj in strasti, drugi del pa podpira, množi in tira tako daleč, da se končno razvije iz tega protislovja bolezen dušna in telesna.

Edino pravi princip morale je: „stori dobro zarad dobrega, bodi dobrotljiv in blagodušen, da zadovoliš svoje srce, a ne, da bi nekedaj prejel plačilo za svoja dobra dela. Ako si le zato dobrotljiv, ker računiš na tisučero povrnitev tega, kar si podaril, potem si umazani sebičnik, in sebičnost dopelje si soboj toliko svojih sestic — strastij — da se človeku kmalu skali duševno in čutniško ravnotežje, ker postane meso močnejše od duha, ker postane volja človeku le nekedaj poznana stvar; — prevladajo strasti in nervoznost mu greni življenje. — Kdor je dobrotljiv iz notranjega nagona, mora zbrati svoje moralne moči, in s tem jih vadi in utrjuje; kdor pa je dobrotljiv le iz sebičnih

siji pa tako sovražni, da zahtevajo v svojej adresi, da bi Avstrija vsako alijanco z Rusijo zavrgla.

Poljski plemiči so gospodarili nekdanj skoro nad celo Rusko in so še celo svojega kraljeviča Vladislava potisnili na ruski prestol. Ta čas je bila poljska mogočna in take Poljske si še sedaj žele; tačas so poljski plemiči lahko neomejeno zapovedovali ruskim „mužikom“ in ti so jih morali vbogati. Ko se je ruski narod začel zavedati, se je otrebil polagoma teh suženjskih okov in postal nazadnje sam gospodar jednemu delu poljskega naroda. Od tod izvira najbolj sovražstvo do Ruske — sovražstvo, ki ne pozna nobenih mej, kateremu je dobro vsako sredstvo.

Kako se pa godi Poljakom v Galiciji? Ravno tako, kakor si sami žele. Tu so skoraj sami svoji gospodarji, pa ne samo svoji, ampak tudi gospodarji ubozih Rusinov, ki so večina vsega gališkega prebivalstva. V Galiciji vlada po šolah, uradih in po vseučiliščih samo poljski jezik, rusinski je pa še bolj zatiran, nego pri nas slovenski. V gališkem deželnem zboru imajo Poljaki več, nego tri četrtine zastopnikov, a še ti jim ne zadostujejo. Sedaj mislijo namreč zvišati število poslancev iz mest, kjer je glavni poljski živelj zastopan. Ne morejo li tedaj Avstriji hvaležni biti?

Poljaki pa ne popuste tudi nikdar težnje po nekdanj Poljskej, zato pravijo tudi v adresi, „da zahteva blagor (avstrijske) države in mir Evrope obnovljeno Poljsko.“ Vidi se, da Poljaki preveč sanjarijo in premalo realno mislijo. Slavni pesnik Mickiewicz je prvi razvil teorijo o poljskem mesijanizmu. On govori v mnogih spisih o koristi bodoče Poljske za celi svet, posebno pa za romanske narode. Po njegovih mislih bo rešila Poljska Evropo iz njene nenravnosti, poljska „plemenitost“ in navdušenost bosti voditelji ostalim narodom. To Mickiewiczovo mišljenje ponavljajo tedaj v svojej adresi gališki poslanci, izrazujoč se, da je mir v Evropi navezan na obnovljeno Poljsko. Mi želimo iz vsega srca Poljakom vse dobro ali baš zategadelj obžalujemo ta njihovi izrek v adresi. Oni zahtevajo od Avstrije same nemogočnosti, hoteč, da bi se ona z Ruskim in dosledno tudi z Nemškim sprla, da bi odvzela obema državam poljske dežele in spojivši jih ustanovila samostalno poljsko kraljestvo, kakor je bilo nekdanj. Mislijo-li naši poljski bratje, da jim bo skazala

Avstrija to ljubav in ali bi jim jo mogla izkazati, ko bi tudi hotela? Še ona bi prostovoljno ne pustila Galicije, akopram nema dosti dobička od nje, koliko manj se more pa kaj takega pričakovati od Nemške in Ruske. Je pa li Avstrija zmožna postaviti tako vojsko na noge, da bi mogla Nemško in Rusko premagati in verjame-li kdo, da bi bil potem mir v Evropi zagotovljen?

Take gradove si zida v oblake zaslepljena poljska šlahta. Marsikaj nas spominja, da imajo Poljaki dostikrat za uzor viteza Don Kišota. Mislijo si menda, da je Avstrija za vse pripravljena, kakor oni sami in da so jej dovoljena sredstva, kakoršnih se sami poslužujejo. Komu nij znano, kolikokrat so delali oni v državnem zboru v zvezi z ustavoverci zoper nas Slované, samo, da so dobili večjo pravico tlačiti Rusine? Kako sramotno in pogubno je za nas Slované njihovo bratenje s Turki, ko prelivajo poljske poturice, kakor Mehmed-paša, Nehid-bej itd. slovansko kri. Njihova literatura je polna mržnje do vsega ruskega in pri tem še pravijo, da so samo oni pravi Slovani. Kakšno slovansko mišljenje je moglo pač navdati slavnega Czajkowskega, čegar roman „Kiržali“ imamo tudi mi v slovenskej prestavi, da je postal Sadik-paša?

To je tedaj tisti „poljski neuklonjeni duh, s katerim so se zrastle po tisučletnih dejanjih in neštevilnih žrtvah“, kakor pravijo h koncu adrese? Omeniti pa moram, da so taki sanjači in ruski protivniki samo „szlachci“, nikakor pa ne prosti narod, zato-rej smemo upati, da posije tudi Poljakom enkrat slovansko solnce. S—n.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 3 septembra.

Državni zbor začne jutri zopet svoje seje. Po necih malih stvaréh, pride precej davkofska reforma na vrsto.

Razprave zaradi **negodbe** mej Avstrijo in Ogersko so se tako ustavile, da nekateri pravijo, ka nij nobene misli, da bi bila nagodba končana pred novim letom. Nit je pretrgana, pa ne vedo, kako bi jo zopet zvezali.

Na več borzah je bila te dni vest razširjevana, da **avstrijska** monarhija mobilizira, t. j., da zasedemo Bosno (kar se bode prej ali slej itak gotovo zgodilo).

Vnanje države.

Rusko „N. Vr.“ piše: „Rusija ima samo jednega zvestega in mogočnega prijatelja — in ta je Rusija. Iz sebe bode zajemala moč in naj se vojna še tako na dolgo zavleče.“

Iz Varšave se piše: V tukajšnjih vladnih krogih se močno hudujejo na Angleže. Zvedelo se je, da je Anglija rovala in skrivaj delovala na to, da bi ruske Poljake k vstaji zoper rusko državo zapeljala. A nij nič opravila, perfidna Anglija.

Grška vlada baje hoče od neke italijanske družbe (Trinacria) kupiti 14 parobrodov za 10 milijonov goldinarjev. Parobrodi bi se spremenili v vojne ladije.

Tudi **spanjska** vlada se je pridružila predstavi nemške vlade zaradi nečloveškega ravnanja turških vojakov z ruskimi ranjenci.

Gambetta je bil zavoljo svojega znanege govora zaslišan pri sodnji. Dejal je, da je šel v Lille z namenom, govoriti političen govor; ali slovesno protestira proti temu, da bi bil imel namen, razžaliti Mac-Mahona ali vlado.

Francoska vlada je dobila še drugega nasprotnika, ki je ravno tako govoril proti njej, kakor pred sodnike pozvani Gambetta. To je Léon Renault, prejšnji policijski prefekt, ki je v Brunoyu trdil v svojem govoru, da je postavljenje vladnih kandidatov napad na svobodo, da je dogodjaj 16. maja državni prevrat, da so ministri „zločinsko“ provocirali protivno stranko, pustili svoje dolžnosti proti ustavi v nemar. Vsi ti izreki ga bodo posadili na zatožno klop poleg Gambette.

Iz **Rima** imajo „Times“ telegram, da je papež Pij IX. zopet bolj bolehen, spanec mu prihaja, oslavljen je. Ali je pa poročilo resnično ali ne, ne bi gotovo rekli, da si tudi rusko „N. V.“ enak telegram iz Rima prinaša.

Dopisi.

Iz šoštanja 30. avgusta. [Izvirni dopis.] Da si volitve deželnih poslancev na Štajerskem še niso razpisane, vendar se uže tu in tam sliši govoriti in povpraševati, koga bi naj volili za poslanca našega, s slovenjegraškim in marenberškim združenega okraja. Naš šoštanski okraj je dozdej še zmirom skoraj enoglasno volil narodnega kandidata in nij dvomiti, da tudi pri prihodnji volitvi se te zgodi. Ako našim 22 volilcem pristopi le še 10 do 12 volilcev iz ostalih dveh okrajev, potem zmaga gotovo narodni kandidat. Dozdaj se najbolj ponuja fajmošter Šuc slovenjegraški, ki pa, resnično povedano, v našem okraji ne uživa nobenih simpatij. Tukajšnji volilci mislijo v prvej vrsti na g.

razlogov, pri onem nij jezú za neplemenite poželjivosti in strasti, katere se začno razvijati in razcvitati do za dotičnika pogubne mogočnosti.

Da ne govorim o drugih verah, opazujmo kristijansko. „Ljubi svojega bližnjega, odpuščaj svojim sovražnikom“ — ali nij v teh naukih toliko lepega in vzvišenega izrečeno? Da! To bi moglo krotiti in zatreti vse hude in zlobne strasti in zagotoviti človeškemu rodu večni mir; ali ta lepi nauk slišimo večjidel le v pridigah, beremo ga v knjigah, a padel nij na rodovitno zemljo, ne najdemo ga niti v javnih postavah, niti v srcih državljanov; te blage in jedine prave morale pogrešamo v življenji mej svetom, ker nam je znana le v teoriji.

Vera, ako se ne naslanja na moralo, goji strasti in jih vzbuja, kjer so spale; povsodi, kjer prevlada lehkoverstvo, so tudi stasti močnejše in silnejše, kjer pa prevlada morala, naslanjajoča se na pravo spoznanje in

vednost, ondi so strasti zmernejše in manjše nevarnosti.

Ako se polaste človeka verska prenapetost, praznovrstvo, svetohlinstvo in vraže, potem je še srečen imenovati, ako se bolehavost le čutniškega stroja poloti, kajti odprt mu je širok pot, po katerem neprestano dirja naprej v propad, kjer sicer telesno še dalje životari, v katerem mu pa duša popolnem zamre in duh njegov popolnem zatemni. Storite le malo stopinj v katerokoli norišnico in videli in srečavali boste mnogo tacih nesrečnežev.

Skušal sem slikati nervoznost po njenih uzrokih, oblikah in vplivih. Razvideli so č. bralci, kako neobhodno je potreba človeku telesnega zdravja, dobre konstitucije, srečnega temperamenta, po umni izreji in vsestranskem stvarnem poduku utrjenega značaja, blagega srca in čutov, da mu je mogoče ubraniti se nervoznosti. Vse to je živa potreba možu; temveč pa ženi, ker žena je drevo, iz katerega kali človeški rod; — in da ostane drevo

zdravo, da donaša dobri sad, morajo tudi tla zdrava biti, v katerih se rastlina ukorenini. Ženi je treba ljubezni, ljubezni do svojega poklica, katerega ima spolnovati kot supruga in mati; — s to ljubeznijo, katera pa mora biti združena z zdravjem in nrvnostjo, bo žena premagala nervoznost in duševno bolehanje.

Namen tega spisa nij bil, podati za vsak posamezni slučaj nervoznosti tudi posebni svet ali sredstvo, ker to bi bil idealni spis, poskušinja, katera bi se praktično teško kedaj izpeljati dala. Pri tem vprašanji vrivalo se nam je mnogo mislij, marsikdo je morebiti storil dober sklep, ali tega dejansko izpeljati mu bode težavna stvar. Domišljjam se Valenštajnova izreka:

„Eng ist die Welt und das Gehirn ist weit; eng bei einander wohnen die Gedanken, doch hart im Raume stossen sich die Sachen.“

dr. Lipolda, župnika pri sv. Martinu v škalske dolini, in kakor slišimo, so tudi veljavni narodni možje v slovenjgraškem okraju, na primer pri sv. Florijanu, v Mislinjah itd. tega mnenja, da bi se z dr. Lipoldom lažje in gotoveje dalo zmagati, nego z dr. Šucem. Sklicaj se bo pa vsakako o svojem času volilni shod, ki bode kandidaturo odločil in potem se nadejamo, da se bo v popolni slogi delalo za postavljenega kandidata; kajti, če nijsmo vsi složni in delavni, bo naš okraj tudi v prihodnje zastopan po nemškem poslancu. Osobna častilakomnost pač tu nij na svojem mestu, ker le skupni sveti stvari škoduje.

Suša je letos silna, otave je malo, krme bo zlasti za prešiče pomanjkovalo. Letina sploh ne bo tako dobra, kakor je obetala. Slabo za kmeta, ki nema nobenih prihodkov, priklade pa vedno večje mora plačati.

Z okrajno hranilnico gre počasi naprej. Okrajni zastop je namreč vprašal vse občine, ali bi hotele prevzeti skupno poroštvo za hranilnico. A samo šoštanjka in velenjska občina ste prevzeli poroštvo, vse ostale občine pa so se odtegnile, v strahu, da bi se jim ne nakladalo kako denarno breme. Nekatere občine so se pri tem izgovarjale na propadlo banko „Slovenijo“, češ, da bi tudi z novo hranilnico se lahko kedaj tako zgodilo. Ljudem pač manjka poduka in v malih občinah omikanih ljudij, ki bi take stvari razlagali. — Urad za cimentiranje se je uže odprl in ima dosti opraviti.

Iz slovenske Bistrice 1. sept. [Izv. dop.] Po suši in vročini, kakoršne se stari ljudje ne pomnijo, je vendar to noč začelo deževati in pada tudi denes celi dan po malem rahli topli dež. Travniki so uže požgani bili videti, turšica se je sušila, ajda ovenela, še celo za vinsko trto je suša bila prehuda. Trsni les je sicer razkošno zrastel a grozdi so v rasti vsled suše zaostali. Vinska letina bo, kar se kvalitete tiče, tukaj srednja, kvaliteta pa bo izvrstna, ker je uže zdaj razen pozne zelenike vse drugo grozdje mehko, žlahnina, rudeča in bela, prav sladka. Sploh je letos žlahnina dobro rodila, tudi rjavina in črnina, malnik in belina slabeje, moškati pa najslabše. Sadja, razen kake gruške bresedavke, laporišče, dolgorepke, everglja ali kake tepke ne najdeš.

Iz Velikih Lašč 2. septembra. [Izvirni dopis.] Ako vam denes kaj poročam, ne mislite, gospod urednik, da je to zopet kakova žalostna novica — kakor požar „iz Kompolja“ ali kaj jednacega. O ne, marveč sem si denes v predmet vzela čisto navadno snov, in to so — tukajšnje „turške kreature“ — in njih „role“, seveda.

Odkar so se naši jugoslovanski bratje na vojno polje podali, da z mečem in puško v roki zadavijo pasjeversko druhal, ter tako rešijo vejo mogočnega slovanskega debela in odkar se oni z vedno večjim in boljšim napredkom bližajo svojemu cilju — od tega časa mej družini i naši „Tagblattovi“ prijatelji — vedno bolj svoj greben privzdigujejo.

Prav za prav je škoda zlatega časa, kaj dosta s temi „turškimi magoti“ polemizirati, a par trenutkov vendar darujem — njim v povečanje „sovražnega žolča“ do vsega Slovanstva — a sebi — v zabavo.

Ti ljudje torej pri vsakej mogočej priliki, posebno pa še — kadar jim alkohol možgane obrne — starim baburam in često priprostim možem pridigujejo in priporočajo, da naj „za

nesrečne (!) Ruse Boga prosijo, da ne bodo Turki jih čisto podušili — ker zdaj jih uže tako čez Balkan nazaj pode! čeravno ima marsikateri priprost kmet več pojma, kje je Balkan in kaj je končno ruska moč proti turške, nego jedna teh zblaznelih opic.

Ko je uže „kompoljska žrjavica“ pogasnila, in se je nekaj kmetskih posestnikov, ki jih je ona nesreča izpodbudila — hotelo zavarovati pri banki „Slaviji“, pribrenčala sta brzo dva „ščurka“ ter v svojem „nesrečnem stanu“ (kakor so oni sploh v takej priliki znajdejo) jela nevedne, a poštene kmete odvrčevati od njih namena, rekoč: „Možje! če hočete sami sebe in svojo družino večne pogube rešiti, — čenčala sta — ne pristopite in ne zavarujte se pri onej banki „Slaviji“, — kajti ta bo tudi kmalu šla „rakom žvižgat“, kakor je šla „ranjka Slovenija“ — in vi boste ogoljufani, ter niti solda dobili! Zavarujte se rajši pri graškej zavarovalnici, ona je vseskozi poštena in vedno in natanko izplačuje. — Pa kaj sta s temi sleparijami dosegla?! To, da se je sedaj čez 20 gospodarjev precej po onej nesreči — zavarovalo pri — „Slaviji“ — češ: kaj bomo te „gaspude“ vbogali, ker samo turške „cajtenge“ bero.

V petek 31. avgusta se je mej kompolske pogorelce, po dokončanej sv. maši, kjer so bili vsi dotični nesrečneži navzoči — razdelilo okolo 1800 gld. Vsakateri izmej nesrečnežev je vsaj toliko prejel, da si bode nekotiko uže pripomogel, za to ali ono potrebno stvar, — dokler ne doide kaj milodarov od drugih stranij.

Iz Vojnika na slovenskem Štajerskem 30. avg. [Izv. dop.] Dolgo časa sem se je kmet letos prav dobre letine nadejal. Pšenica je izvrstno lepa prirastla, kopa je dala po poldrugi ška, vagan tehta po centu in sedaj je vagan po 5 gld. in čez. Sena pak se je obilo nakosilo. Poljščina, posebno koruza je prav lepo kazala. V vinogradih je tu in tam tudi še mnogo ostalo. Pa, odkar je pšenica cvetela, smo imeli samo enkrat, pred 14imi dnevi dež in še ta je bil nagel. Vročina je huda, v senci je popoldne 26—27 stopinj. Suša je strašna. Po polju je vse ovelo, trava po travnikih šumi, otave ne bo nič, koruzo je pritisnilo, da je naenkrat zoreti začela, korenja in repe ne bo nič, in kjer je še kaj repe, bojo gosence vse požrle. Od zelja visijo vehe. Stok se sliši iz hribov: „kako bomo živeli!“ V vinogradih se jagode, pa po nekaterih krajih tudi trsje suši. Ljudje iz višjih hribov, kot z Kozjaka, pripovedujejo, da se je celo drevje, debelo hrastovje sušiti začelo. Sploh o pridelkih v hribih nij govoriti, vse je kakor požgano, rujavo. Ljudje vidijo pred soboj še hujšo revščino, kakor je bila letošnja v spomladi. Zaslužka nemajo delavci letos skoro nič, nikjer se ne vidi kaj zidati in staviti. Uže zdaj ljudje, kateri se z rokami živijo, pomanjkanje trpijo. Kaj še pa bo?! — Pretečeno spomlad so veliki kmetje tu okoli žito kupovali in nič boljšega se zanaprej ne kaže. Ako ima kmet zrnice pšenice, mora jo prodati, da plača i davke i narejene dolge, tako, da mu skoraj nič ne ostane, kot za seme in velike praznike. Kakor se sliši, je s poljskimi pridelki v Savinjskej dolini še veliko slabše, kjer so peščenata tla in je uže neki skoraj vse zgorelo.

Iz Gorice 31. avgusta. [Izv. dopis.] „Če bi bil molčal, ostal bi filozof,“ tako se glasi latinski pregovor in res je, marsikje bi

bilo bolje v narodnem obziru, če bi eden ali drugi zamolčal; narodu slovenskemu je dokaj škodljivo osobno prepiranje.

Osobnosti so krive, da narodna društva propadajo, da hira njihov napredek in vničuje tako potrebno slovensko socialno življenje. Bil sem pred ne davnem ud necega pevskega društva, katero je zelo slovelo, a kako nas je žalilo, ko smo imeli kak izlet ali besedo, skujal se je ta ali oni pevec, ter se neudeležil zabave — zaradi osobnosti, ter s tem postopanjem pokazal, da njemu nij za občno stvar, nego le za to, da bi s tem pridobil si osobne časti.

Pošten rodoljub, kateremu je narodov napredek v resnici svet, vrgel bo od sebe postranske osobne stvari, ter s tem pokazal, da mu je narodov napredek čez vse, — osobnost nič!

Slovenskim rodoljubom je dobro znano, kako težavno je koncentrirati razna prepričanja našega ljudstva, ter pridobiti je za skupno delovanje. Evo! in kar si po težavni poti polovično doseže, razdira, ter občnemu narodnemu blagru neizmerno škoduje osobnost dveh ali treh udov. Po mojem prepričanju enaki ljudje, ki vidijo vsako dlako v jajcu, jo po javnih listih na dan spravljajo, ter s tem v društvu razpor delajo, kažejo žalostno, da jim nij za stvar, in pametneje bi bilo, če uže nečejo občni stvari koristiti, naj uže vsaj molčijo, ter potegnejo se v svoj kot, — naj bodo duhovniki ali posvetnjaki. Mož, kateremu občni blagor in sreča milega, a ravno sedaj trdovratno zatiranega naroda v resnici na srcu leži, vse bo prestal, trpel in zatrl škodljivo osobnost, ker ravno če trpi, pokaže, da je v resnici rodoljuben, ter da mu je narod res čez vse.

Če se v javnih listih kdo poteguje za princip, slobodno mu, a reči osobnega značaja ne smeje bi pri Slovencih, posebno sedaj pri goriških, v javnost, ker tu gre le za osobno maščevanje enega nad družim, — kar je sramotno, ter narodu zelo škodljivo in noben pošten rodoljub kaj tacega ne odobruje.

Če eden ali drugi član tega ali drugega narodnega društva kaj zakrivi, kar je društvu na kvar, naj ga odbor pokliče ter interpelira, če je res tako delal, kakor ga dolže; pred odborom naj se opraviči, kakor zločinec pred porotniki.

Ako hočemo, da nam ne bo do sovražniki „propada“ prorokovali, bodimo vsaj v narodnih zadevah složni, ter opustljivi v postranskih osobnih prepričanjih.

Drugače je vsako zjedinjenje gnjilo — vsa naša sloga le začasni piškavi „oreh“, ki se prej ali slej zruši, ter iz njega mesto zdravega jedra dobimo le gnjili rumeni prah, kateri se nam v roki — razprši in končno ga nič nij!

Domače stvari.

— (G. Murnik) je bil, kakor tajnik trgovinske zbornice, te dni v Zagrebu, da se je informiral o vprašanji krajiške železnice, v kolikor je ona v zvezi z nameravano našo dolenjsko železnico Ljubljana-Karlovec. Zagrebški listi, ki to poročajo, pravijo, da je dolenjske železnice Molinarija projekt ugodnejši.

— (Smešnost.) Glasilo tukajšnjih naših nemškutarjev, se škarjami uredovani in neumni boré mej žurnali, govori v soboto o „malo dopisov v slovenskih listih.“ In vendar figura sama kaže, da imamo samo mi v 14

dneh več izvornih dopisov in notic, kakor „L. Tagbl.“ celo leto vkup.

— (Požar.) Iz Krškega se nam piše 2. septembra: Denes ob 1/24 nas je zvon sile izbudil, gorelo je precej veliko poslopje vikarijatsko. Naša požarna bramba je bila hitro na pogorišču in njej s pomočjo drugega občinstva, mej katerim so se hvalno vsi uradniki obnašali, se je posrečilo, okolo stoječe hiše z lesenimi strehami obvarovati zanetanja ter rešiti vikarijatske hiše toliko, da je samo zgolj lesena streha pogorela. — Pri tej priliki se je videlo, kolike vrednosti je toliko oglodana naša požarna straža; če bi ljudje le toliko se spametovali ter uvideli, da sta slovensko in nemško misleč človek na pogorišču prav enaka ter da sila ne poprašuje po političnem mišljenju. Gosp. požarnim stražnikom pa naj bo lepa hvala izrečena za njihov trud.

— (O delitvi premij) v denarji in priznanskih diplom za kobile, žebičke in za privatne žrebce plemenjake, katera delitev se bo vršila na Kranjskem za l. 1877, naznanja dež. vlada: Na Kranjskem se bo za l. 1877 vršila delitev cesarskih premij v srebrnih goldinarjih in priznanskih diplomah: a) za kobile z žebetom, b) za žebice, c) za žebičke, d) za licencirane privatne (zasebne) žebce plemenjake v peterih konkursnih krajih, ki so spodej imenovani: Na Vrhniki za politične okraje Ljubljana, mesto Ljubljansko, Postojna in Logatec 5. septembra t. l.; v Ribnici za politična okraja Kočevje in Črnomelj 7. sept. t. l.; na Bledu za politični okraj Radovljica 10. sept. t. l.; v Kranju za politična okraja Kranj in Kamnik 11. sept. t. l.; in v Rudolfovem (Novem mestu) 10. oktobra t. l. s kmetijsko regionalno razstavo vred, katera bo tam v tistem času. V vsakem konkursnem okraju se začne delitev premij v imenovanih dnevih ob devetih predpoludne. Za to delitev premij veljajo uredbe, katere so se naredile po pravilih, ki za to veljajo s privolitvijo c. kr. ministerstva za poljedelstvo z ozirom na posebne razmere te dežele.

Razne vesti.

* (Govor izgubila.) V Kutni gori na Češkem so imeli te dni porotniki soditi čuden slučaj. — V bližnji vasi Žleb živila sta dva mlada zakonska, ki sta se bila res iz ljubezni vzela, pa se premalo poznala. Moža nij bilo veliko doma, mej potom je pa precej zajedel, in se je navadil piti tudi takrat, kadar nij bil žejen. Ko je pa domov prišel, ga je vselej čakala pridiga, katero ste imeli žena in tašča zanj. Meseca junija letos pa je bil mož vednih pridig uže sit, začel se je z ženo puliti, vlekla sta se ven na cesto, kjer je mož ženo davil, sam pa od njene matere po glavi dobival. Končno pridejo ljudje, jih ločijo, on je krvavel na glavi, njo pa so nesli v posteljo, kjer jo dolgo v nezavestni ležala. Ko je prišla zopet k sebi, nij mogla več govoriti, in od takrat je govor popolnem izgubila. Pri sodnijskeje obravnavi je bilo strašno gledati jo, kako ji je oko gorelo jeze, ko nij mogla povedati, kar je hotela. Znala pa je pisati, in je vse zapisala proti svojemu možu, katerega je uže kot otrok ljubila. Porotniki so ga obsodili na eno leto teške ječe.

* (Nesreča.) Pet osob iz Benetek in Roviga je najelo dva čolnarja, da sta jih peljala na izejsko jezero. Ko so bili v sredi jezera, nastane strašan vihar, ladija se pebrne in pet osob se za vselej zavije v mrzli vodeni plašč, mej temi eden čolnar. Eden gospodov, Enriko Vigevani iz Benetek, se je tri četrti ure bojeval z valovi, da bi rešil sebe in svojega tovariša Jesija; to se mu je tudi posre-

čilo. A ko prideta na breg, se Jesi zgrudi in umrje.

* (V Londonu) so lansko leto odprli 226 novih cest in tri trge; novih hiš se je zidalo 12,938. Pri policiji je bilo za izgubljene oglašanih 11,805 osob, mej njimi 8531 otrok pod 10 leti; 5129 otrok in 779 odraslih je policija našla in njihovim ljudem nazaj izročila; 103 teh, ki so izginili in se ne našli, se je usmrtilo; kam je prešlo 8 otrok in 140 odraslih, se prav nič ne zna; druge, ki so se bili izgubili, so njih ljudje sami našli.

Dunajska borza 3. septembra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	64	gld.	40	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	66	"	90	"
Zlata renta	74	"	75	"
1860 drž. posojilo	112	"	—	"
Akcije narodne banke	856	"	—	"
Kreditne akcije	195	"	90	"
London	114	"	25	"
Napol.	9	"	55	"
C. kr. cekini	5	"	67	"
Srebro	104	"	25	"
Državne marke	58	"	55	"

Štev. 12059.

(229—3)

Prošnja

za mile darove za vas Kopolje.

Po ukazu vis. c. k. deželnega predsedništva od 26. t. m. št. 2034 se bodo za 58 rodbin iz vasi Kopolje, katerim je požar vse vpepelil, tukaj mili darovi sprejemali, po častnikah potrdili in svojemu namenu oddali.

Mestni magistrat v Ljubljani,

27. avgusta 1877.

Župan: Laschan m. p.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

Revalescière du Barry

v Londonu.

30 let uže je nij bolezn, ki bi je ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicini in stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prane, i na jetrah; šleze i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprevajenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato filo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in bledanje pri noscih, otožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledičico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenice in je boljše, nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravih, brez vsake medicine, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vseniščih v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shoreland, Mr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castiestuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih osob, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.
Spričevalo št. 73.570.

Spričevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja,

Bonn, 10. jul. 1852.

Revalescière Du Barry v mnogih slučajih nagradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri dritti in griži, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženju v sečni cevi, zaprtju, pri bolehnem bodenju v obistih in mehurji, trganju v mehurji i. t. d. — Najbolje in ia neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prsni boleznih, ampak tudi pri pijučnici in sušenju v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalc in čiel izanogo učeni družtev.

Tujci.

1. septembra:
Evropa: Schibecky iz Dunaja.

Pri Slonu: Derner iz Celovca. — Bertole iz Češkega. — Tschermak iz Celovca.

Pri Malléi: Hilberger iz Trsta. — Neuman iz Dunaja. — Los iz Trsta. — Stelbar iz Reke. — pl. Lebenswarth iz Dunaja. — Milič iz Zagreba. — Glitck iz Dunaja. — Carjaumaki iz Trsta.

Pri Zamorei: Wesely iz Gradca. — Weiner iz Dunaja.

Winchester, Angleško, 8. decembra 1842.
Vaša izvrstna Revalescière je ozdravila večletne nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam gledé našega zdravlja, ter vas tople vsakemu priporočam. James Shoreland, ranocelnik, 96. polka. Izkunja tajnega sanitetnega svetovalca gosp. Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856.

Ponavljaje izrekam gledé Revalescière du Barry vsestransko, najbolje spričevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalc.

Spričevalo št. 76.921.

Obergimpenn, (Badensko), 22. aprila 1872.

Moje patient, ki je uže bolehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetic jeter, ter nidesarj poušiti nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalescière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.

Spričevalo št. 72.618.

La Roche sur Yon, 30. julija 1868.

Vaša Revalescière ozdravila me je popolnem: strašnih želodčnih in čutnicnih boleznij, katere so me deset let mučile.

(Gospa) Armanda Prevost, posestnica.

Revalescière je 4 krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50 krat več na oeni, ko pri zdravih.

V pichastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., t runt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold.

Revalescière-Biscuiten v pušicah in Revalescière-Chocolatée v prahu 12 tas 1 gld. 50 kr., 24 tas 2 gld. 50 kr., 48 tas 4 gld. 50 kr., v prahu 120 tas 10 gld.

Prodaje: Du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 3, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarjih in sposejjskih trgovcih; tudi razpošilja duajaska hiša na vse kraje po poštah naznanicah ali povsotjih. V Ljubljani Ed. Fahr, J. Svoboda, lekar pri „slatem oru“, v Reki pri lekarju J. Prodanu, v Celovcu pri lekarju Birnbacherju, v Spiljestu pri lekarju Aljinoviču, v Trstu pri lekarju Jakobu Serravallo, pri drogeristu P. Rocca in J. Hirschu, v Zadru pri Androviču. (127)

Ravnokar je v „Narodnej tiskarni“ v Ljubljani izšlo in se dobiva:

VIII. zvezek „Listki“:

Pomladanski valovi.

Roman, spisal I. Turgenjev, poslovenil dr. M. Samec. 8° 17 pol. Cena 60 kr.

Slovenske

lepoznanske knjige.

V založbi „Narodne tiskarne“ v Ljubljani so izšle in se morejo dobiti sledeče slovenske knjige:

A. Romani in povesti:

1. Erazem Tatenbah. Izvirna povest, spisal J. Jurčić, velja 50 kr.
2. Meta Holdenis. Roman, francoski spisal Viktor Cherbulez, poslovenil Davorin Hostnik 50 kr.
3. Kantorčica. Roman s pogorskega zakotja, Češki spisala Karolina Světa; poslovenil Franjo Tomšič, velja 50 kr.
4. Prvi poljub. Novela, spisal J. Skalac. — Na črni zemlji. Novela, spis. J. Skalac, velja 25 kr.
5. Kazen. Novela, francoski spisal H. Riviere, poslovenil Davorin Hostnik. — Cerkev in državna v Ameriki. Francoski spisal E. Laboulaye, poslovenil Davorin Hostnik, velja 25 kr.

B. Listki v zvezkih:

- I. zvezek, ki obsega: Stenografija, sp. dr. Ribič. — Životopisje, sp. Rajč Bož. — Prešern, Prešerin ali Preširen, sp. Fr. Levstik. — Telečja pečenska novela, sp. J. Jurčić. — N. Machiavelli, sp. dr. Ribič. — Pisma iz Rusije, sp. dr. Celestin. — Trštvo z grozdom na Ruskem, sp. dr. J. Vošnjak. — Čigava bode? Novelica, sp. J. Ogrinec. Velja 25 kr.
 - IV. zvezek, ki obsega: Lepi dnevi. Sp. Paulus. — Plašč. Novela. Ruski spisal N. V. Gogol; poslovenil L. Gorenjec. — Nekoliko opazek o izdaji slovenskih narodnih pesnij. Spisal prof. dr. Krek. Velja 25 kr.
- Kdor hoče katero koli teh knjig dobiti, naj piše „Narodnej tiskarni“ in jih dobi po poštnem povzetju. Vse skup se dajo za znižano ceno 2 gold.

Naznanilo.

Usojam se slavnemu občinstvu naznanjati, da sem 1. septembra t. l. prevzel gostilno

„Hotel Klembas“

v Brežicah

v najem, ter vabim najljudnejše k prav obilnemu obiskovanju, obljubovaje najizvrstnejšo postrežbo, tudi sem dal sobe za tujce čisto na novo opraviti.

Sé spoštovanjem

Jos. Juvančič.

(241—1)